EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 30.7.2020.
COM(2020) 342 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Regulas (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ievešanu un importu 14. panta 3. punktu

Satura rādītājs

1. IEVADS 2
2. SASNIEDZAMIE MĒRĶI 3
3. PROJEKTA ARHITEKTŪRA UN PLĀNOŠANAS PIEEJA 4
4. PROGRESA PĀRSKATS 5
5. KAVĒJUMU RISKI 7
6. SECINĀJUMI 8
I pielikums. Daudzgadu stratēģiskā plānošana 9
II pielikums. Galveno projekta posmu un svarīgāko starpposma mērķu grafiks 11

1. IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Regulas (ES) 2019/880[1] par kultūras priekšmetu ievešanu un importu ("regula") mērķis ir novērst kultūras priekšmetu nelikumīgu tirdzniecību, it sevišķi gadījumos, kad šāda tirdzniecība palīdz finansēt teroristiskas darbības, un aizliegt tādu kultūras priekšmetu importu Savienības muitas teritorijā, kas ir nelikumīgi eksportēti no trešām valstīm.

Saskaņā ar minēto regulu noteiktu kultūras priekšmetu, ko uzskata par sevišķi apdraudētu mantojumu, importam ir vajadzīgas importa licences, savukārt citu tādu kultūras priekšmetu importam, kurus neuzskata par tik apdraudētiem, ir vajadzīgi importētāja apliecinājumi, un šādiem priekšmetiem brīdī, kad tos ieved Savienībā, jāpiemēro vienotas kontroles. Turklāt ir aizliegts Savienībā fiziski ievest, piemēram, tranzītā, kultūras priekšmetus, kas no trešās valsts teritorijas, kur tie ir radīti vai atklāti, tikuši izvesti, pārkāpjot attiecīgās valsts normatīvos aktus (tā sauktais "vispārējā aizlieguma noteikums").

Regulas materiālā piemērošanas joma izriet no 1970. gada *UNESCO* konvencijas[2] un ir noteikta tās pielikumā, uzskaitot kultūras priekšmetu kategorijas, uz ko attiecas vispārējā aizlieguma noteikums (A daļa), un kategorijas, kurām attiecīgi piemēro importa licences prasību (B daļa) un importētāja apliecinājuma prasību (C daļa).

Komisijas sākotnējā priekšlikumā bija paredzēta iespēja (neparedzot konkrētu laikposmu) izstrādāt elektronisku sistēmu, lai atvieglotu administratīvo sadarbību starp dalībvalstu iestādēm, kuras atbild par regulas īstenošanu. Tomēr pēc pieņemšanas sarunu laikā paustā Eiropas Parlamenta un Padomes pieprasījuma regulā tika noteikts pienākums Komisijai konkrētā termiņā izveidot centralizētu elektronisko sistēmu.

Centralizētajai elektroniskajai sistēmai ir jāsāk darboties ne vēlāk kā sešu gadu laikā pēc regulas stāšanās spēkā (28.6.2019.), t. i., ne vēlāk kā līdz 2025. gada 28. jūnijam. Turklāt sistēma būs portāls ne tikai informācijas uzglabāšanai un apmaiņai starp dalībvalstu pārvaldes iestādēm, bet arī operatoru formalitāšu kārtošanai, proti, importa licenču pieteikumu iesniegšanai dalībvalstu kompetentajām iestādēm un šo licenču izdošanai, kā arī importētāju apliecinājumu iesniegšanai muitas iestādēm.

Tāpat kultūras priekšmetu importa centralizētās elektroniskās sistēmas ("KPI sistēma") izstrāde un darbība ir cieši saistīta ar kādu citu lielu Komisijas iniciatīvu muitas jomā, proti, ar ES Vienloga sertifikātu apmaiņas sistēmu (*EU-CSW CERTEX*)[3].

EU-CSW CERTEX mērķis ir savstarpēji savienot ES centralizētās sistēmas, kas paredzētas ar muitas procedūrām nesaistītajām Savienības formalitātēm, ar valstu muitas sistēmām, lai būtu iespējama digitāla apmainīšanās ar pavaddokumentiem, kontroles rezultātiem un muitas un ar muitu nesaistīto procedūru rezultātiem. Operatoriem šis mehānisms lieti noderēs, jo nebūs jātur dokumentu fiziskas kopijas, un kompetentajām iestādēm nebūs jāpārbauda importētāju apliecinājumu un importa licenču autentiskums.

Lai sasniegtu šos mērķus, regula nosaka, ka Komisijai ar īstenošanas noteikumiem ir jāparedz centralizētās elektroniskās KPI sistēmas izvēršanas, darbības un uzturēšanas nosacījumi, kā arī detalizēti noteikumi par informācijas iesniegšanu, apstrādi, uzglabāšanu un apmaiņu starp dalībvalstu iestādēm ar šīs elektroniskās sistēmas starpniecību.

Lai gan projekts vienlaikus norisinās vairākos līmeņos, teorētiski to var sadalīt trīs posmos.

---

[1] OV L 151, 7.6.2019., 1.–14. lpp.

[2] *UNESCO* Konvencija par kultūras īpašuma nelikumīga importa, eksporta un īpašumtiesību nodošanas aizlieguma un novēršanas līdzekļiem, parakstīta Parīzē 1970. gadā.

[3] https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs/eu-single-window-environment-for-customs_en.

- **1. posms. Koncepcijas izstrāde.** Šajā posmā Komisijai ir jāizskata, kā strādās KPI sistēma, un jāparedz detalizēti noteikumi par informācijas iesniegšanu, apstrādi un glabāšanu starp dalībvalstu iestādēm. Šā posma rezultātā Komisija izstrādās īstenošanas aktu un paralēlu tehnisko dokumentu kopumu, kā izklāstīts 1. tabulā (sk. I pielikumu).
- **2. posms. Sistēmas izstrāde.** Saskaņā ar īstenošanas akta noteikumiem un tehniskajiem dokumentiem, kuros aprakstītas sistēmas prasības, Komisijai ir jāsagatavo detalizētas tehniskās sistēmas specifikācijas un jāizstrādā KPI sistēma un tās saikne ar ES Vienloga sertifikātu apmaiņas sistēmu (*EU-CSW CERTEX*).
- **3. posms. Izvēršana un darbība.** Šis pēdējais posms ietver KPI sistēmas izvēršanu un testēšanu, ietverot īpašas apmācības darbības katrā dalībvalstī, lai nodrošinātu, ka, pienākot 2025. gada 28. jūnijam, operatori un kompetentās iestādes spēs izmantot sistēmu un būs labi apmācīti to darīt. Pēc šā posma sekos sešu mēnešu pēcieviešanas periods, kura gaitā sistēmu pielāgos, lai nodrošinātu jebkādas darbības vajadzības, kas varētu atklāties tikai pēc tam, kad IT sistēmas izmantošana kļūs obligāta, un lai nodrošinātu tās netraucētu darbību.

Regula paredz, ka līdz 2020. gada 28. jūnijam un reizi 12 mēnešos līdz elektroniskās sistēmas darbības uzsākšanai Eiropas Komisijai ir jāsniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par progresu saistībā ar attiecīgo īstenošanas noteikumu pieņemšanu un elektroniskās sistēmas izveidi.

Pirmais gada ziņojums galvenokārt ir vērsts uz pirmo posmu un apraksta darbības pirmā gada laikā pēc regulas stāšanās spēkā. **Ziņojumā ir analizēts panāktais progress, izklāstot arī sasniedzamos mērķus, projekta arhitektūru un plānošanas pieeju. Uz šāda pamata ziņojumā ir uzsvērti iespējamu kavējumu riski, kā arī paredzētie riska mazināšanas pasākumi.**

Šā ziņojuma nobeigumā ir sniegts progresa vispārējā novērtējuma kopsavilkums.

2. SASNIEDZAMIE MĒRĶI

Elektroniskajai sistēmai ir jāsāk darboties ne vēlāk kā 2025. gada 28. jūnijā, jo no šā datuma visiem operatoriem būs obligāti jāsaņem importa licences vai jāiesniedz importētāju apliecinājumi ar šīs elektroniskās sistēmas starpniecību, lai varētu Savienībā likumīgi importēt[4] kultūras priekšmetus.

Regula stājās spēkā 2019. gada 28. jūnijā. Regulā ir noteikts, ka ne vēlāk kā 2021. gada 28. jūnijā saskaņā ar pārbaudes procedūru ir jāpieņem īstenošanas noteikumi, paredzot detalizētus elektroniskās sistēmas noteikumus.

Pēc īstenošanas noteikumu pieņemšanas elektroniskās sistēmas izstrādes posms aizņems aptuveni divus gadus, un pēc šā posma sāksies trešais posms, kura laikā KPI sistēma tiks savstarpēji savienota ar *EU-CSW CERTEX*, lai būtu iespējama dokumentu apmaiņa ar dalībvalstu muitas sistēmām. Tiks organizētas apmācības, lai to pārvaldes iestādes iepazīstinātu ar sistēmu darbības funkcijām.

Paralēli citām Komisijas darbībām muitas jomā projekts par kultūras priekšmetu importu tiek detalizēti plānots arī 2019. gada e-muitas daudzgadu stratēģiskā plāna pārskatīšanas[5] (*MASP-C rev.* 2019) ietvaros. *MASP-C* ir pārvaldības un plānošanas instruments, kas balstās uz spēkā esošajiem tiesību aktiem vai starptautiskajiem nolīgumiem un ko Komisija ir sagatavojusi

[4] Saskaņā ar regulu par "importu" uzskata šādu muitas procedūru piemērošanu priekšmetiem: laišana brīvā apgrozībā; uzglabāšana muitas noliktavās vai brīvajās zonās; pagaidu ievešana; galapatēriņš, ietverot ievešanu pārstrādei.

[5] Sk. https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

sadarbībā ar dalībvalstīm atbilstīgi E-muitas lēmuma[6] 8. panta 2. punktam. Šā ziņojuma I pielikumā ir iekļauts projekta par kultūras priekšmetu importu plāna izraksts no *MASP-C rev.* 2019.

Projekts par kultūras priekšmetu importu daļēji tiek izstrādāts arī ES Muitas vienloga sistēmas vidē (*MASP-C rev. 2019 Fiche 1.13*), kuras viena no IT pamatsistēmām ir *EU CSW-CERTEX*. Šā ziņojuma I pielikumā ir iekļauts *EU CSW-CERTEX* plāna izraksts no *MASP-C Fiche 1.13*.

Faktiski kultūras priekšmetu imports ir saistīts ar ciešu sadarbību starp valstu kompetentajām iestādēm, kas izdod importa licences, un muitas iestādēm, kurām šīs licences ir vajadzīgas, lai pie robežas muitotu kultūras priekšmetus. Komisija ir veikusi (sākot jau 2017. gada 1. ceturksnī) provizorisku analīzi par iespējamu savstarpēju saikni starp KPI sistēmu un muitu. Šī analīze ir izmantota sākotnējā darbā pie KPI sistēmas koncepcijas izstrādes posma un tiek paralēli turpināta atbilstīgi 1. tabulā noteiktajiem starpposma mērķiem (sk. I pielikumu).

3. PROJEKTA ARHITEKTŪRA UN PLĀNOŠANAS PIEEJA

Projekta arhitektūra balstās uz *MASP-C rev. 2019* un tā pielikumos noteikto metodiku, ietverot pārvaldības sistēmu[7], ES muitas darbību procesu modelēšanas politiku[8] un IT stratēģiju[9]. II pielikumā ir sniegts vispusīgs ceļvedis ar galvenajiem projekta posmiem un svarīgākajiem starpposma mērķiem.

1. posms. Koncepcijas izstrāde.

IT sistēmu izstrādes darbs ietver vairākus posmus. Vispirms tiek sagatavots ekonomiskais pamatojums, kas sniedz projekta pamatojumu un nosaka budžeta prasības. Ekonomiskais pamatojums parasti ietver darbības kontekstu, problēmu aprakstu, projekta aprakstu un darbības jomu, iespējamus alternatīvus risinājumus, izmaksas un termiņus.

Pēc tam tiek izstrādāts redzējuma dokuments, kurā sniedz sīkāku informāciju par projekta definīciju attiecībā uz arhitektūru, izmaksām, termiņu un risku, kā arī informāciju, piemēram, par starpposma mērķiem, mērķrādītājiem un projekta organizāciju. Tad, lai būtu iespējama kopīga izpratne un analīze, izmanto darbību procesu modelēšanu (DPM), ar kuru darbību procesus no tiesību aktiem grafiski atspoguļo procesu plūsmās vai procesu modeļos, lai varētu izstrādāt sistēmas funkciju specifikācijas.

2. posms. Sistēmas izstrāde.

Pēc tam tiek izstrādātas tehniskās specifikācijas, kas konkrētāk nosaka to, kā tiks veidota sistēma, kāda ir izmantojamā arhitektūra, ekonomikas dalībnieku iesniedzamā informācija, saskarnes ar citām sistēmām, testēšanas plāni utt.

Kad sistēmas projekts konceptuālā ziņā ir gatavs un ir sasniegti 1. tabulas mērķrādītāji, kā arī 1. un 3. starpposma mērķi (sk. I pielikumu), sākas padziļinātāks darbs, ņemot vērā tehniskākus aspektus lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikāciju un tehnisko sistēmas specifikāciju dokumentos, kas ir darbību analīzē un projekta uzsākšanas posmos sasniegto mērķrādītāju loģisks turpinājums.

3. posms. Izvēršana un darbība.

Visbeidzot, sākas faktiskās IT izstrādes posms (izstrādes posms), kam seko pārejas posms, kura gaitā dažādām lietotāju grupām pakāpeniski tiek ieviestas sistēmas agrīnās versijas un

[6] Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Lēmums Nr. 70/2008/EK par elektronisku muitas un tirdzniecības vidi, OV 2008, Nr. L23, 21. lpp.
[7] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf.
[8] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf.
[9] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf.

veikta testēšana. Paralēli izvēršanai un testēšanai notiek apmācības un informēšana par sistēmas darbību.

Kultūras priekšmetu importa (KPI) sistēmas gadījumā šo pakalpojumu nav paredzēts integrēt valstu kultūras priekšmetu licencēšanas sistēmās, kādas dažās dalībvalstīs jau darbojas, un nav arī plānots veikt valsts līmeņa tehnisko īstenošanu, jo KPI sistēmu centrāli pārvaldīs Komisija. Gan operatori, gan kompetentās iestādes varēs piekļūt sistēmai un to izmantot ar Komisijas nodrošinātās grafiskās lietotāja saskarnes starpniecību.

Skatoties no politikas perspektīvas, šo variantu uzskata par piemērotāko risinājumu, ņemot vērā tirgoto kultūras priekšmetu kompleksitāti. Faktiski muitas sistēmas pašas par sevi nav pietiekami labi aprīkotas, lai nodrošinātu pilnīgu un detalizētu aprakstu par katru kultūras mantojuma priekšmetu, kas lielākajā daļā gadījumu katrs ir unikāls.

KPI sistēma būs savstarpēji savienota ar dalībvalstu muitas administrācijām ar *EU CSW-CERTEX* starpniecību, lai muitai būtu iespējams automātiski kontrolēt dokumentus, kas izdoti kultūras preču importam. Šai darbība būs nepieciešama atbilstības testēšana.

4. PROGRESA PĀRSKATS

Apspriešanās un diskusijas

Pirmajā posmā Komisija gatavojas pieņemt īstenošanas noteikumus par elektroniskās sistēmas izveidi. Lai gūtu labāku priekšstatu par praktiskās īstenošanas perspektīvu, Komisija par politikas variantiem regulāri apspriežas ar dalībvalstu delegātiem ar kultūras priekšmetiem saistīto muitas lietu ekspertu grupā.

Šī ekspertu grupa ir forums tādu jautājumu apspriešanai, kas attiecas uz Savienības tiesību aktu par kultūras priekšmetiem īstenošanu saistībā ar muitas procedūrām un it sevišķi uz Regulas par kultūras priekšmetu izvešanu[10] īstenošanu, kas ir noteikumu kopums, kurš paredz arī licencēšanas sistēmu eksporta gadījumā, kas ir spēkā kopš 1993. gada[11].

Komisija izmanto visas iespējas, lai informētu mākslas tirgus asociācijas par darba progresu, uzklausa šo asociāciju paustās bažas un ņem tās vērā, lai nodrošinātu, ka regulas praktiskā īstenošana ir atbilstīgi piemērota tirgus realitātei.

Īstenošanas akta izstrādei virzoties uz priekšu, Komisija organizēs galīgo apspriešanos ar Regulas (ES) 2019/880 komiteju, jo tā būs struktūra, kas galu galā balsos par īstenošanas aktu.

[10] Padomes Regula (EK) Nr. 116/2009 (2008. gada 18. decembris) par kultūras priekšmetu izvešanu (OV L 39, 10.2.2009., 1.–7. lpp.).

[11] Pirms ekspertu grupu izveides Lisabonas līguma vajadzībām šīs diskusijas norisinājās Regulā (EK) Nr. 116/2009 paredzētajā komitejā. Ekspertu grupas locekļi galvenokārt ir tās pašas iestādes, kas sanāk kopā regulas komitejā.

Paralēli Komisija ir izveidojusi "Muita 2020 projekta grupu jautājumos par kultūras priekšmetu importu" ("*PGICG*"), kas funkcionē kā diskusiju platforma, kurā sanāk kopā eksperti no valstu muitas administrācijām un kompetentajām (kultūras) iestādēm ar pieredzi licencēšanas formalitāšu kārtošanā mantojuma jomā, it sevišķi digitāli, lai palīdzētu izstrādāt īstenošanas aktu, nosakot parametrus un kritērijus sistēmas funkciju specifikācijām.

Projekta grupā ir 18 delegāti no 11 dalībvalstīm (AT, BE, BG, ES, LV, PT, RO, DE, NL, IT, FR), kuri līdz šim ir sanākuši kopā sešas reizes.

Projekta grupa jo sevišķi sniedz atbalstu un konsultē šādos jautājumos:

(a) īstenošanas akta sagatavošana un pakāpeniska precizēšana saistībā ar centralizētās elektroniskās sistēmas izveidi;
(b) sadarbspējīgas elektroniskas licencēšanas sistēmas funkciju izstrāde ES līmenī, lai nodrošinātu kultūras priekšmetu importa vienotas kontroles pie ievešanas Savienības muitas teritorijā;
(c) tehniskie nosacījumi par centralizētās elektroniskās sistēmas izvēršanu un uzturēšanu un detalizēti noteikumi par informācijas iesniegšanu, apstrādi, uzglabāšanu un apmaiņu starp valstu iestādēm;
(d) iesaistīto dalībnieku uzdevumi un pienākumi kultūras priekšmetu importa licencēšanas procedūru īstenošanā;
(e) standarta elektroniskas veidnes izveide importa licencei un importētāja apliecinājuma formāta izstrāde;
(f) procedūras noteikumi importa licences pieteikuma iesniegšanai un apstrādei un importētāja apliecinājuma reģistrēšanai;
(g) apspriešanās par ekonomisko pamatojumu nākotnes sistēmas izstrādei.

Izstrādes problēmas

Saistībā ar elektroniskās sistēmas arhitektūras izstrādi radās vairākas problēmas. Viena no tām ir jautājums par to, kā (importa licenču) pieteikumu iesniedzējiem un (importētāju apliecinājumu) iesniedzējiem vislabāk aprakstīt kultūras priekšmetu, ņemot vērā priekšmeta konkrētās un unikālās īpašības, kas to atšķir no parastām precēm, kuras var izsmeļoši aprakstīt, izmantojot kopējās nomenklatūras tarifu kodus. Kultūras priekšmeti, uz kuriem attiecas regulas darbības joma, nav masveidā ražoti izstrādājumi, un to izgatavošana un vēsturiskā izcelsme ir notikusi pirms vairākiem gadsimtiem vai pat gadu tūkstošiem.

Tādēļ standarta datu kopa, kuru nodrošinās operatori, būs īpaši jāpielāgo, lai, no vienas puses, būtu iespējams atbilstīgi identificēt priekšmetus e-licenču un deklarāciju vajadzībām un, no otras puses, ņemtu vērā tirgus realitāti un to, ka konkrētos gadījumos ir grūti iegūt visu vajadzīgo izcelsmes informāciju. Komisija sadarbībā ar projekta grupu cenšas definēt šos pamatdatus.

Vēl vienu problēmu sagādā importa licences "dzīves cikla" posmu noteikšana šajā digitālajā sistēmā tā, lai tiktu paredzētas visas iespējamības un pieteikumu iesniedzēju un kompetento iestāžu vajadzības un vienlaikus — lai procedūras un saistītie īstenošanas noteikumi nekļūtu pārlieku sarežģīti un būtu pieteikumu iesniedzējiem ērti, it sevišķi tādu pieteikumu iesniedzēju gadījumā, kas kultūras priekšmetus importē tikai reizēm un kas nav mākslas tirgus profesionāļi.

Trešais jautājums, kas ir jāapsver, ir atbilstība spēkā esošajām valstu administratīvajām procedūrām un praksei, jo visas dalībvalstis kopš 1993. gada ir īstenojušas Savienības tiesību aktus par Savienības kultūras priekšmetu eksporta atļaušanu, kuri paredz arī licencēšanas sistēmu. Lai gan šīs eksporta licences joprojām ir jāizdod uz papīra, ievērojams skaits dalībvalstu ir izstrādājušas elektroniskus rīkus pieteikumu apstrādāšanai. Faktiski konkrētu

dalībvalstu pieredze ar eksporta licenču sistēmu un kultūras priekšmetu tirdzniecības kontrolēm kā tādām ir bijusi sevišķi lietderīga, analizējot importa elektroniskās sistēmas prasības.

Izstrādājot kultūras priekšmetu importa elektroniskās sistēmas arhitektūru, ir ņemts vērā, ka nākotnē, ja būs pieejami vajadzīgie cilvēkresursi un finanšu resursi, šo pašu sistēmu vajadzētu būt iespējai paplašināt, lai varētu digitalizēt un elektroniski izdot arī eksporta licences.

Darbības apsvērumi un funkcijas

Tā kā projekta grupā ir gan muitas, gan kultūras iestāžu pārstāvji ar pieredzi darbā ar kultūras priekšmetiem, viņi ir aktīvi palīdzējuši, analizējot un apspriežot Komisijas priekšlikumus un nodrošinot statistikas datus/ informāciju par to, kā valsts līmenī izstrādā procedūras, kas saistītas ar kultūras priekšmetiem.

It sevišķi projekta grupa nodrošināja lietderīgu informāciju, lai aplēstu importa licenču skaitu, kas KPI sistēmai būtu jāpārvalda katru gadu, un vidējo paredzamo vērtību katrai licencei; 2019. gadā aplēsto licenču skaits, šķiet, vidēji sasniedz 49 610 licences, kuru vidējā kopējā vērtība ir 29,4 miljardi EUR, runājot par 11 dalībvalstīm, kas piedalās projekta grupā.

Turklāt projekta grupa strādā pie bieži uzdoto jautājumu pamatdokumenta, lai to pēc tam iekļautu informācijas sniegšanas procesā un lai paredzētu jebkādus iespējamus kavējumus un nepilnības KPI sistēmas izstrādē.

Visbeidzot, projekta grupa nepārtraukti pārskata sagatavoto un sniedz komentārus par datu kopu un darbību procesu modelēšanu (DPM), kas sagatavoti sistēmai un inovatīvām pieejām attiecībā uz kultūras priekšmetu aprakstīšanu, izmantojot attēlu atpazīšanu un mākslīgo intelektu.

5. KAVĒJUMU RISKI

Projekta kopsavilkums

Komisijai ir uzdevums izstrādāt centralizētu elektronisku licencēšanas sistēmu un nodrošināt tās saskarni ar valstu muitas iestādēm sešu gadu laikā pēc regulas stāšanās spēkā. Šī iniciatīva ir jāīsteno divām administrācijas (AD) amata vietām no *TAXUD* ĢD, kā noteikts attiecīgajā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā.

Riski un apraksts

KPI sistēmas izstrādes pabeigšana ir atkarīga no dalībvalstu un Eiropas Parlamenta apstiprinājuma atbilstīgam finansējumam nākamās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) ietvaros muitas programmai, kura sekos programmai "Muita 2020", un no resursu piešķiršanas *TAXUD* ĢD, ņemot vērā šī ģenerāldirektorāta dažādās prioritātes.

1. risks. Darbinieku norīkošana

Komisijas sākotnējā priekšlikumā nebija paredzēts izstrādāt IT sistēmu. Tādējādi tai nav iedalīti resursi. Tomēr sarunu laikā un pēc likumdevēju pieprasījuma regulā tika iekļauta KPI sistēmas izstrāde, kas nozīmēja, ka ir vajadzīgi neparedzēti (tobrīd) papildu līdzekļi. Galīgo politikas trialogu laikā 2018. gada decembrī šā sešu gada projekta vajadzības saistībā ar IT izstrādes personālu Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorātā tika aplēstas kā atbilstīgas divām pilnslodzes administrācijas amata vietām. Tomēr, balstoties uz pieejamajiem finanšu līdzekļiem, kuri iegūti no pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas (DFS), varēja norīkot tikai 1 līgumdarbinieku, sākot no 2019. gada septembra beigām.

Turklāt projekta nenoliedzamā sarežģītība, vajadzīgās specializētās zināšanas par politiku un tehniskie rīki, ko izmanto KPI sistēmas izstrādei, nozīmēja, ka resursa sagatavošana un apmācīšana darbam pie šīs lietas aizņēma ļoti ilgu laiku. Tomēr progress pie darbību funkcionālajām specifikācijām un sistēmas izstrādes ir aizkavējies tikai nedaudz.

2. risks. Budžeta pieejamība

Budžeta nenoteiktība sarunu dēļ par jauno DFS stipri apgrūtina progresu. Atkarībā no DFS sarunu rezultāta, un pieņemot sliktāko scenāriju, pastāv risks, ka izstrādes un izvēršanas posmi tiks apturēti vai būtiski aizkavēti un ka nebūs iespējams iekļauties tiesību aktā noteiktajos termiņos KPI sistēmas izstrādei.

Papildus iepriekš aprakstītajiem riskiem arī Covid-19 sabiedrības veselības krīze zināmā mērā ietekmē komandas kapacitāti gūt rezultātus un it sevišķi projekta darbības un ekspertu grupas un projekta grupas sanāksmes ar dalībvalstīm. Proti, tika atcelta viena ekspertu grupas sanāksme, kas tieši ietekmēja projekta grupas darba progresu; projekta grupas nākamā sesija var norisināties tikai attālināti un tikai trešdaļu no laika, kas tika sākotnēji paredzēts. Turklāt sabiedrības veselības krīzes dēļ nācās pārplānot prioritātes dalībvalstīs, tādējādi ierobežojot to iespējas sniegt ieguldījumu un komentārus par šo lietu. Šāda ietekme būs atkarīga no sabiedrības veselības krīzes ilguma.

Risku mazināšanas darbības

Riski ir dokumentēti *TAXUD* ĢD. Uz pagaidu laiku (diviem gadiem) ir norīkota viena administrācijas (AD) amata vieta.

6. SECINĀJUMI

Šis ir pirmais Komisijas progresa ziņojums par kultūras priekšmetu importa (KPI) centralizētas elektroniskas sistēmas izstrādi un apraksta līdz šim veiktās darbības, proti:

(a) notiekošo sagatavošanos, lai pieņemtu vajadzīgos īstenošanas noteikumus;
(b) apspriešanos ar dalībvalstīm ekspertu grupā muitas jautājumos par kultūras priekšmetiem un šim mērķim īpaši izveidotajā projekta grupā jautājumos par kultūras priekšmetu importu.

Kā iespējamus riskus, kuru rezultātā KPI sistēmas izstrāde varētu netikt pabeigta līdz noteiktajam termiņam, proti, 2025. gada 28. jūnijam, Komisija līdz šim ir apzinājusi nenoteiktību saistībā ar projektam norīkotajiem darbiniekiem, jo tas ir atkarīgs no pašreizējās budžeta pieejamības, vispārējām muitas IT izstrādes prioritātēm[12] un turpmākiem piešķīrumiem nākamajā DFS.

[12] Piemēram, Savienības Muitas kodeksa (*UCC*) digitalizācija.

I PIELIKUMS. DAUDZGADU STRATĒĢISKĀ PLĀNOŠANA

MASP-C nodrošina IT projektu efektīvu un saskaņotu pārvaldību, nosakot gan stratēģisko sistēmu, gan starpposma mērķus. Galīgi to apstiprina dalībvalstis Muitas politikas grupā (MPG), balstoties uz ekspertu konsultācijām, kuras sniedz E-muitas koordinācijas grupa (EMKG), un apspriežoties ar tirdzniecības pārstāvjiem Tirdzniecības kontaktgrupā (TKG).

Elektroniskās sistēmas plānošana ir apspriesta ar dalībvalstīm, kuras ir to apstiprinājušas, un tas ir detalizēti aprakstīts *MASP-C rev. 2019 Fiche 1.18*.

Zemāk 1. tabulā ir iekļauts kultūras priekšmetu importa projekta plāna izraksts no *MASP-C rev. 2019 Fiche 1.18*.

1. tabula. Izraksts no MASP-C rev. 2019 Fiche 1.18		
	Starpposma mērķi	*Plānotais pabeigšanas datums*
1	**Darbību analīze un darbību modelēšana**	
	- Ekonomiskā pamatojuma dokuments	2020. gada 4. ceturksnis
	- 3. līmenis (lietotāju vajadzību DPM)	2022. gada 1. ceturksnis
	- 4. līmenis (detalizēta funkciju vajadzību DPM)	2022. gada 1. ceturksnis
2	**Tiesību normas**	
	- Pašreizējie pieņemtie noteikumi*	2019. gada 2. ceturksnis
	- Nākotnē pieņemtie noteikumi**	2021. gada 2. ceturksnis
3	**Projekta uzsākšanas posms**	
	- Redzējuma dokuments	2021. gada 2. ceturksnis
	- Apstiprināšanas lēmums	2021. gada 2. ceturksnis
4	**IT projekts**	
	- Lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikācijas	2023. gada 2. ceturksnis
	- Tehniskās sistēmas specifikācijas	2023. gada 2. ceturksnis
	Izstrādes posms	
	- Centrālo pakalpojumu īstenošana	2024. gada 3. ceturksnis
	- Pakalpojuma integrēšana valstu sistēmās	Nav pieejams
	- Īstenošana valstīs	Nav pieejams
	Pārejas posms	
	- Izvēršana un palaišana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Atbilstības testēšana	2025. gada 2. ceturksnis
5	**Darbība**	
	- Komisija, dalībvalstu pārvaldes iestādes un tirgotāji	2025. gada 2. ceturksnis
	- Ārpussavienības valstis un ārpussavienības tirgotāji (ja vajadzīgs)	Nav pieejams
6	**Īstenošanas atbalsts (apmācība un informēšana)**	
	- Centrāli izstrādāta apmācība un informēšana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Valsts līmeņa apmācība un informēšana	2024. gada 4. ceturksnis

*Pašreizējie noteikumi nozīmē Regulu (ES) 2019/880.
**Nākotnes noteikumi nozīmē īstenošanas noteikumus, ko pieņems saskaņā ar Regulu (ES) 2019/880.

Zemāk 2. tabulā sniegts izraksts no *EU CSW-CERTEX* projekta, koncentrējot uzmanību uz *EU-CSW CERTEX* projekta 2. komponentu, kas savstarpēji savieno KPI sistēmu.

2. tabula. Izraksts no MASP-C rev. 2019 Fiche 1.13 — 2. komponents "EU CSW- CERTEX"		
	Starpposma mērķi	*Plānotais pabeigšanas datums*
1	**Darbību analīze un darbību modelēšana**	
	- Ekonomiskā pamatojuma dokuments	2017. gada 1. ceturksnis
	- Ekonomiskā pamatojuma pielikums	2023. gada 2. ceturksnis
	- 3. līmenis (lietotāju vajadzību DPM)	2024. gada 1. ceturksnis
	- 4. līmenis (detalizēta funkciju vajadzību DPM)	2024. gada 1. ceturksnis
2	**Tiesību normas**	
	- Pašreizējie pieņemtie noteikumi*	Ir spēkā
	- Nākotnē pieņemtie noteikumi**	2021
3	**Projekta uzsākšanas posms**	
	- Redzējuma dokuments	2017. gada 3. ceturksnis
	- Redzējuma dokumenta pielikums	2023. gada 3. ceturksnis
	- Apstiprināšanas lēmums	2023. gada 3. ceturksnis
4	**IT projekts**	
	- Lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikācijas	2024. gada 2. ceturksnis
	- Tehniskās sistēmas specifikācijas	2024. gada 2. ceturksnis
	Izstrādes posms	
	- Centrālo pakalpojumu īstenošana	2024. gada 3. ceturksnis
	- Pakalpojuma integrēšana valstu sistēmās	No 2024. gada 4. ceturkšņa un turpmāk
	- Īstenošana valstīs	No 2024. gada 4. ceturkšņa un turpmāk
	Pārejas posms	
	- Izvēršana un palaišana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Atbilstības testēšana	No 2025. gada 1. ceturkšņa un turpmāk
5	**Darbība**	
	- Komisija, dalībvalstu pārvaldes iestādes un tirgotāji (N.B. Tas ir darbības datums Komisijai. Dalībvalstis sāks atbilstības testēšanu no 2020. gada 2. ceturkšņa)	2025. gada 2. ceturksnis
	- Ārpussavienības valstis un ārpussavienības tirgotāji (ja vajadzīgs)	Nav pieejams
6	**Īstenošanas atbalsts (apmācība un informēšana)**	
	- Centrāli izstrādāta apmācība un informēšana	Nav pieejams
	- Valsts līmeņa apmācība un informēšana	Nav pieejams

*Pašreizējie noteikumi nozīmē Regulu (ES) 2019/880.
**Nākotnes noteikumi nozīmē īstenošanas noteikumus, ko pieņems saskaņā ar Regulu (ES) 2019/880.

II PIELIKUMS. GALVENO PROJEKTA POSMU UN SVARĪGĀKO STARPPOSMA MĒRĶU GRAFIKS

